C/2026/2836

26.5.2026

Comunicare a Comisiei

Orientări pentru punerea în aplicare a Directivei-cadru privind apa în cursul procedurilor de autorizare a noilor proiecte și a activităților existente, cu un accent deosebit pe sectorul minier

(Text cu relevanță pentru SEE)

(C/2026/2836)

Introducere

În Planul de acțiune RESourceEU ([1]), Comisia s-a angajat să prezinte un „*document de orientare pentru a permite o punere în aplicare mai simplă și mai armonizată în statele membre a legislației UE privind autorizațiile de mediu, inclusiv a aspectelor legate de sectorul minier*”. Prezentele orientări urmăresc să contribuie la reducerea incertitudinilor legate de procedurile și criteriile de evaluare necesare pentru efectuarea evaluărilor de mediu care decurg din Directiva-cadru privind apa (DCA) ([2]).

Această inițiativă urmărește să sprijine reziliența generală a Europei, pe baza unui cadru de reglementare solid și clar pentru politica în domeniul apei, a Strategiei europene pentru reziliența în domeniul apei și a obiectivului nostru de a reduce dependența de combustibilii fosili și de importurile de materii prime critice necesare pentru accelerarea tranziției energetice. În prezent, punerea în aplicare neuniformă a DCA în interiorul statelor membre și de la un stat membru la altul afectează reziliența în domeniul apei, precum și costurile aferente obținerii unei autorizații și probabilitatea obținerii acesteia, aspecte care sunt esențiale pentru deciziile de investiții, în special în sectorul materiilor prime critice (MPC) ([3]), astfel cum este definit în Regulamentul privind materiile prime critice ([4]).

Pentru a aborda provocările menționate mai sus, prezentele orientări examinează dispozițiile Directivei-cadru privind apa (DCA) și ale celor două directive „fiice” ale acesteia, Directiva privind apele subterane (DAS) ([5]) și Directiva privind standardele de calitate a mediului (DSCM) ([6]), astfel cum au fost modificate cel mai recent prin Directiva (UE) 2026/805 ([7]), care reglementează autorizarea noilor proiecte sau activități.

Prezentul document de orientare se bazează pe jurisprudența constantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene referitoare la interpretarea dreptului Uniunii, potrivit căreia interpretarea presupune să se țină seama nu numai de formularea unei dispoziții, ci și de contextul în care se înscrie și de obiectivele urmărite de actul juridic din care face parte această dispoziție ([8]).

Prezentul document de orientare nu înlocuiește, nu completează și nu modifică dispozițiile legislației în cauză, acestea fiind singurele care stabilesc obligațiile juridice aplicabile. Acesta nu ar trebui avut în vedere în mod izolat, ci trebuie interpretat în coroborare cu legislația relevantă și nu constituie o referință de sine stătătoare. Numai Curtea de Justiție a Uniunii Europene are competența de a interpreta în mod definitiv dreptul UE.

([1]) COM(2025) 945 final – Planul de acțiune RESourceEU: Accelerarea strategiei noastre privind materiile prime critice pentru a ne adapta la o nouă realitate.

([2]) Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (JO L 327, 22.12.2000, p. 1).

([3]) SWD(2023) 161 final – Raport de evaluare a impactului care însoțește documentul Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui cadru pentru asigurarea aprovizionării sigure și durabile cu materii prime critice și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 și (UE) 2019/1020.

([4]) Regulamentul (UE) 2024/1252 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de instituire a unui cadru pentru asigurarea aprovizionării sigure și durabile cu materii prime critice și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 și (UE) 2019/1020 (JO L 1252, 3.5.2024).

([5]) ([5]) Directiva 2006/118/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării (JO L 372, 27.12.2006, p. 19).

([6]) ([6]) Directiva 2008/105/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 decembrie 2008 privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei (JO L 348, 24.12.2008, p. 84).

([7]) Directiva (UE) 2026/805 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 martie 2026 de modificare a Directivei 2000/60/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, a Directivei 2006/118/CE privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării și a Directivei 2008/105/CE privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei, JO L, 2026/805, 20.4.2026, p. 1. În cazul în care modificările recente au vizat dispozițiile existente, sunt discutate numai noile dispoziții, deși statele membre mai au timp până în decembrie 2027 să le transpună.

([8]) Hotărârea KRONE-Verlag, C-65/20, EU:C:2021:471, punctul 25.

Scopul prezentelor orientări este de a reduce incertitudinile cu privire la elementele de fond și procedurile necesare pentru efectuarea evaluării de mediu care decurge din DCA. Prezentul document analizează, de asemenea, dispozițiile existente care permit statelor membre să stabilească obiective de mediu mai puțin stricte în cazul în care nu există măsuri fezabile pentru a atinge o stare bună a apelor (adică nu există măsuri care să îmbunătățească situația) sau în cazul în care starea bună poate fi atinsă doar dacă sunt suportate costuri disproporționate. Acest lucru este deosebit de important în cazul reînnoirii autorizațiilor pentru instalațiile sau activitățile existente. Totodată, cele mai recente modificări aduse DCA, DSCM și DAS introduc posibilități suplimentare de derogare pentru care este oportun să se ofere orientări suplimentare, pentru a se asigura că acestea sunt puse în aplicare în mod armonizat în toate statele membre.

Comisia va coopera cu statele membre, în special în contextul Strategiei comune de implementare (SCI) pentru punerea în aplicare a DCA, de exemplu pentru revizuirea documentelor de orientare SCI convenite anterior ([9]), precum și în cadrul dialogurilor structurate privind apa, pentru a promova o punere în aplicare mai eficace și cu un grad mai mare de comparabilitate a evaluărilor legate de DCA în contextul autorizării proiectelor privind materiile prime critice.

Aceleași interpretări ale Comisiei se pot aplica, *mutatis mutandis*, și altor proiecte sau activități, inclusiv celor legate de sectoarele strategice promovate în contextul Directivei privind energia din surse regenerabile III ([10]), al Regulamentului privind cipurile ([11]) sau al Regulamentului privind industria „zero net” ([12]).

Orientările completează eforturile în curs ale Comisiei de a accelera procesul de autorizare, inclusiv recenta propunere de regulament privind accelerarea evaluărilor de mediu ([13]), care propune proceduri simplificate și accelerate, inclusiv puncte unice de contact, digitalizare și proceduri mai rapide, precum și, pentru sectoarele strategice, dispoziții privind interesul public superior, acordul tacit și soluționarea litigiilor.

Deși DCA stabilește patru definiții diferite ale „stării”, și anume starea *ecologică* și starea *chimică* pentru apele de suprafață și starea *cantitativă* și starea *chimică* pentru apele subterane, orientările se axează pe starea chimică atât a apelor de suprafață, cât și a apelor subterane, deoarece majoritatea dificultăților au fost ridicate în legătură cu proiectele care ar putea afecta starea chimică.

Orientările sunt structurate în jurul a opt întrebări care se bazează pe dificultățile raportate de părțile interesate în contextul cererilor de eliberare a unor noi autorizații sau de reînnoire a autorizațiilor existente. Scopul lor este de a oferi soluții bazate pe interpretarea diferitelor dispoziții prevăzute în DCA, în DAS și în DSCM. În special, orientările explică flexibilitățile existente pentru statele membre atunci când evaluează starea chimică și potențiala deteriorare a acesteia, subliniind că obiectivele DCA trebuie atinse la nivelul unui corp de apă în ansamblu. În acest sens, se subliniază că DSCM recunoaște că este posibil ca anumite activități miniere sau industriale să nu poată reduce concentrația unuia sau mai multor poluanți din efluenții lor sub standardul de calitate a mediului (SCM) stabilit de legislație, ceea ce duce la depășiri ale concentrațiilor actuale de poluanți în apropierea punctului de evacuare. Prin urmare, DSCM prevede desemnarea unor „zone de amestec” în care este acceptată depășirea SCM pentru un poluant provenit de la punctul de evacuare respectiv, cu condiția ca SCM să fie respectat în corpul de apă în ansamblu. Orientările subliniază, de asemenea, importanța luării în considerare a concentrațiilor de fond naturale și a biodisponibilității atunci când se stabilesc standarde de calitate sau se evaluează conformitatea, pentru a se evita stabilirea unor standarde de calitate la un nivel inutil de strict și pentru a se asigura evaluarea corespunzătoare a conformității.

Totodată, orientările explică cerințele legate de autorizare prevăzute în DCA, flexibilitățile existente în temeiul articolului 4 alineatul (7), precum și alineatele (7a) și (7b), nou-introduse, ale articolului 4, care pot fi utilizate de statele membre pentru a autoriza proiecte care pot conduce la deteriorarea stării unui corp de apă. Documentul explică modul în care aceste flexibilități pot fi aplicate pentru a facilita proiectele miniere și de prelucrare a metalelor, inclusiv în ceea ce privește deteriorarea chimică indirectă, reiterând în același timp că DCA nu poate fi interpretată ca permițând deteriorarea stării chimice a unui corp de apă din cauza evacuărilor directe de poluanți.

([9]) DCA – Bibliotecă.

([10]) Directiva (UE) 2023/2413 a Parlamentului European și a Consiliului din 18 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 și a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 a Consiliului (JO L, 2023/2413, 31.10.2023).

([11]) Regulamentul (UE) 2023/1781 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 septembrie 2023 de stabilire a unui cadru de măsuri pentru consolidarea ecosistemului european al semiconductorilor și de modificare a Regulamentului (UE) 2021/694 (JO L 229, 18.9.2023, p. 1).

([12]) Regulamentul (UE) 2024/1735 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de stabilire a unui cadru de măsuri pentru consolidarea ecosistemului european de producere de tehnologii „zero net” și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1724 (JO L, 2024/1735, 28.6.2024).

([13]) Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind accelerarea evaluărilor de mediu (COM/2025/984 final).

În cele din urmă, orientările explică faptul că, în cazul activităților existente, inclusiv al activităților miniere, pot fi aplicabile alte derogări atunci când se revizuiesc permisele sau autorizațiile. Aceasta înseamnă că pot fi stabilite prelungiri ale termenelor după 2027, dacă sunt justificate de condițiile naturale, precum și obiective de mediu mai puțin stricte, în anumite condiții, după 2027, în conformitate cu articolul 4 alineatele (4) și (5).

Acestea sunt cele opt întrebări în jurul cărora au fost structurate orientările:

1. Cum se efectuează evaluarea stării chimice în ceea ce privește nedeteriorarea?

2. Cum sunt identificați de statele membre poluanții specifici bazinelor hidrografice pentru apele de suprafață și poluanții care prezintă motive de îngrijorare la nivel național pentru apele subterane?

3. Cum pot fi luate în considerare concentrațiile de fond naturale și biodisponibilitatea la stabilirea standardelor de calitate a mediului (SCM) sau la evaluarea conformității?

4. Cum poate contribui desemnarea zonelor de amestec la facilitarea autorizării fără a compromite realizarea obiectivului general al directivei?

5. Ce prevede Directiva-cadru privind apa în ceea ce privește autorizarea?

6. Care sunt flexibilitățile prevăzute în directivă pentru a permite desfășurarea unor noi activități de dezvoltare economică durabilă?

7. Care sunt noile derogări care au fost introduse recent și cum pot acestea să ajute sectorul minier și cel al prelucrării metalelor?

8. Ce alte flexibilități există în Directiva-cadru privind apa pentru a asigura posibilitatea de reînnoire/prelungire a autorizațiilor pentru activitățile și instalațiile existente?

1. **Cum se efectuează evaluarea stării chimice în ceea ce privește nedeteriorarea?**

Dispoziții legale și jurisprudența relevantă a CJUE:

Articolul 2 alineatul (10) și articolul 2 alineatul (12); Articolul 2 alineatul (24) și articolul 2 alineatul (25); Articolul 4 alineatul (1) litera (a) punctul (i), articolul 4 alineatul (1) litera (b) punctul (i); Articolul 8 alineatele (1) și (2) și anexele II și V la Directiva-cadru 2000/60/CE privind apa (DCA); Articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2006/118/CE privind apele subterane (DAS), astfel cum a fost modificat recent la articolul 3 alineatul (1) litera (c), prin introducerea noilor alineate (1a) și (1b) la articolul 3, precum și în anexele aferente; Articolul 3 alineatul (1a) din Directiva 2008/105/CE privind standardele de calitate a mediului (DSCM), astfel cum a fost modificată recent la articolul 3 alineatul (1a) punctele (iii) și (iv), precum și la paragraful final al articolului 3 alineatul (1a) și în anexele aferente, precum și noua definiție de la articolul 2 punctul 43 din DCA a „*deteriorării stării unui corp de apă*".

Jurisprudența relevantă a CJUE: Hotărârea din 1 iulie 2015, *Weser*, C-461/13 și Hotărârea din 28 mai 2020, *Land Nordrhein-Westfalen*, C-535/18.

Interpretarea Comisiei:

Evaluarea stării chimice a apelor de suprafață în sensul obiectivelor de mediu prevăzute la articolul 4 din DCA se bazează pe respectarea standardelor de calitate a mediului (SCM) la nivelul întregii UE, stabilite pentru substanțele identificate la nivelul UE și, începând cu 21 decembrie 2027 ([14]), pe respectarea standardelor naționale stabilite pentru substanțele identificate de statele membre ca poluanți care prezintă motive de îngrijorare la nivel național, așa-numiții poluanți specifici bazinelor hidrografice. **Evaluarea stării chimice a apelor subterane** se bazează pe respectarea standardelor de calitate stabilite la nivelul UE, precum și a valorilor-prag stabilite de statele membre pentru poluanții care prezintă motive de îngrijorare la nivel național. Este important de remarcat faptul că, în temeiul DCA, aceste standarde de calitate se aplică la nivelul corpului de apă și că este posibil ca un SCM să nu fie aplicabil în mod automat ca valoare-limită de emisie la nivelul instalațiilor sau al activităților individuale.

([14]) Directiva (UE) 2026/805. În cazul în care modificările recente au vizat dispozițiile existente, sunt discutate noile dispoziții, deși statele membre mai au timp până în decembrie 2027 să le transpună.

Atunci când se face trimitere la **standardele de calitate armonizate la nivelul UE și la termenele de conformare pentru poluanții vizați în întreaga UE atât în apele de suprafață, cât și în apele subterane** ([15]), ar trebui să se țină seama de faptul că, pentru poluanții respectivi introduși după prima adoptare a DSCM și a DAS, se pot aplica termene de conformitate mai lungi și derogări legate de timp. Un rezumat al acestor termene se găsește în anexa I la prezentele orientări.

Pentru a evalua starea unui corp de apă, statele membre se bazează pe rezultatele monitorizării. Pentru a evalua deteriorarea potențială a stării ca urmare a unui proiect, statele membre se bazează pe modelare sau pe avizul experților cu privire la starea preconizată în urma proiectului. Directiva-cadru privind apa acordă statelor membre o marjă relativ largă de apreciere în ceea ce privește **monitorizarea apelor de suprafață și subterane**, de exemplu în ceea ce privește posibila grupare a corpurilor de apă, numărul și amplasarea punctelor de monitorizare, elementele calitative care trebuie monitorizate și frecvențele de monitorizare recomandate. Acest lucru permite adaptarea la circumstanțele locale.

Evaluarea conformității pentru starea chimică bună are loc la nivelul întregului corp de apă, luând în considerare rezultatele punctelor de monitorizare reprezentative situate în interiorul acestuia și alese astfel încât să reflecte amploarea și impactul presiunii în ansamblu ([16]).

În temeiul DCA, statele membre sunt responsabile de desemnarea corpurilor de apă pe baza caracteristicilor fiecărui district hidrografic. Acest lucru se realizează în conformitate cu definițiile prevăzute la articolul 2 din DCA ([17]) și cu normele generale prevăzute în anexa II la DCA. Scopul principal al identificării „corpurilor de apă” este acela de a permite descrierea exactă a stării și compararea acesteia cu obiectivele de mediu. DCA permite utilizarea a două sisteme de desemnare a corpurilor de apă de suprafață (sistemele A și B), unul bazat în mare parte pe dimensiune, iar celălalt pe criterii mai flexibile cu efect echivalent ([18]). În ceea ce privește apele subterane, având în vedere caracteristicile acestora, DCA permite o mai mare flexibilitate în desemnarea lor. Sunt disponibile orientări suplimentare privind identificarea corpurilor de apă ([19]). Ar trebui remarcat faptul că dimensiunea corpului de apă, care este stabilită de statele membre în conformitate cu normele menționate anterior, poate avea un impact asupra acestei evaluări.

Obiectivele DCA, inclusiv principiul nedeteriorării, astfel cum este prevăzut la articolul 4 alineatul (1), se aplică în cazul corpurilor de apă, nu în cazul instalațiilor individuale ca atare. Cu toate acestea, jurisprudența a clarificat faptul că obligația statelor membre de a asigura nedeteriorarea stării corpurilor de apă include proiectele individuale, care pot fi autorizate, atunci când este cazul, în temeiul sistemului de derogări prevăzut la articolul 4 ([20]). În același timp, DCA adoptă o abordare integrată în materie de control al poluării. Atunci când evaluează impactul noilor proiecte sau al noilor activități asupra stării chimice a unui anumit corp de apă, statele membre ar trebui să ia în considerare **toate sursele de poluare existente** care afectează aceleași corpuri de apă, precum și potențialul acestor surse de reducere a poluării.

Aceasta implică faptul că statele membre pot facilita autorizarea unui nou proiect care ar implica noi evacuări prin reducerea evacuărilor permise ale instalațiilor existente, de exemplu prin impunerea utilizării celor mai bune tehnologii disponibile de reducere a emisiilor. Acest lucru este posibil numai dacă autoritățile competente au o imagine de ansamblu clară asupra tuturor activităților care au un impact asupra corpului de apă și asupra posibilității de revizuire și actualizare a autorizațiilor aferente, astfel încât să diminueze cantitatea de poluanți evacuată de acestea și să permită intrarea unei noi activități care să evacueze aceiași poluanți în același corp de apă, fără a conduce astfel la o deteriorare a stării chimice. Aceasta va necesita o bună cooperare și coordonare între diferitele autorități responsabile cu supravegherea calității apei și cele responsabile de autorizare. O astfel de coordonare este necesară în temeiul articolului 5 din Directiva privind emisiile industriale (DEI) ([21]) și este reflectată la articolul 10 din DCA. Este important de remarcat faptul că, în majoritatea cazurilor,

([15]) Ar trebui remarcat faptul că DSCM și DAS utilizează termeni diferiți pentru standardele de calitate respective, și anume „standarde de calitate a mediului” pentru apele de suprafață și „standarde de calitate” pentru apele subterane.

([16]) Acest lucru rezultă din definiția „stării chimice bune” de la articolul 2 punctele 24 și 25 din DCA, precum și din dispozițiile privind monitorizarea prevăzute în anexa V secțiunile 1.3 și 2.4 la DCA. Documentele de orientare elaborate în cadrul Strategiei comune de punere în aplicare (SCI) nr. 7 – Monitorizarea în temeiul Directivei-cadru privind apa, nr. 15 – Monitorizarea apelor subterane, nr. 19 – „Monitorizarea chimică a apelor de suprafață” și nr. 40 – „Frecvența monitorizării chimice în apele de suprafață” – disponibile pe circabc – propun o abordare metodologică generală privind monitorizarea pentru punerea în aplicare a Directivei-cadru privind apa.

([17]) Corpurile de apă de suprafață și corpurile de apă subterană sunt definite în DCA la articolul 2 punctul 10 („corp de apă de suprafață” înseamnă „o parte distinctă și semnificativă a unei ape de suprafață, cum ar fi un lac, un rezervor, un curent de apă, un râu sau un canal, o parte a unui curent de apă, râu sau canal, o apă de tranziție sau un segment din apele de coastă”) și, respectiv, punctul 12 („corp de apă subterană” înseamnă „un volum distinct de apă subterană din interiorul unuia sau mai multor acvifere”).

([18]) ([18]) Anexa II secțiunea 1.2 din DCA.

([19]) Documentul de orientare SCI nr. 2 – „Identificarea corpurilor de apă” – disponibil pe circabc oferă sugestii practice specifice pentru identificarea corpurilor de apă în temeiul Directivei-cadru privind apa.

([20]) C-461/13, punctul 48.

([21]) Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale și emisiile generate de creșterea animalelor (prevenirea și controlul integrat al poluării), JO L 334, 17.12.2010, p. 17.

datorită progreselor tehnologice continue, sprijinite și de nou-înființatul Centru de inovare pentru transformare industrială și emisii (INCITE) ([22]), precum și datorită produselor inovatoare introduse pe piață și de actori cu sediul în UE, noile tehnologii de reducere a poluării sunt disponibile pe piață într-o măsură tot mai mare și pot fi aplicate pentru modernizarea instalațiilor existente. La rândul său, reducerea emisiilor provenite de la astfel de instalații poate contribui la atingerea obiectivelor DCA, creând în același timp o marjă pentru posibila adăugare a evacuărilor provenite din activități noi, fără o deteriorare generală a stării corpului de apă.

Exemple:

— O nouă activitate de minerit sau de prelucrare a metalelor trebuie să obțină o autorizație de mediu care să îi permită să evacueze ape uzate care conțin substanțe perfluoroalchilate și polifluoroalchilate (PFAS) într-un râu din apropiere. Râul este însă deja afectat de alte activități industriale care evacuează anumite cantități de PFAS, evacuări care au condus deja la o stare proastă. Pentru a evita deteriorarea stării ca urmare a noii activități, autoritatea competentă ar putea decide să revizuiască autorizațiile pentru activitățile existente. Este posibil ca acestea să fi fost acordate cu mult timp în urmă, când nu erau disponibile tehnici adecvate de reducere a poluării care să permită limitarea evacuărilor de PFAS, iar între timp să fi devenit disponibile noi tehnici în acest sens, care ar putea fi, prin urmare, integrate în autorizațiile relevante. Reducerea emisiilor de PFAS provenite din activitățile existente ar putea permite desfășurarea noii activități fără ca acest lucru să conducă la deteriorarea corpului de apă sau să pună în pericol respectarea viitoare a SCM pentru PFAS.

— Pentru a autoriza o nouă instalație să evacueze cobalt într-un anumit corp de apă, o autoritate competentă ar putea modifica autorizațiile altor instalații care evacuează cobalt în același corp de apă, impunându-le să își îmbunătățească epurarea apelor uzate, astfel încât evacuările totale, inclusiv cele provenite de la noua instalație, să nu conducă la o deteriorare a stării chimice.

— Pentru SCM inițial pentru nichel (stabilit în 2008), există posibilitatea de a amâna conformitatea prin prelungiri ale termenelor până la sfârșitul anului 2027. SCM actualizat (și mai strict) pentru nichel din DSCM, introdus prin cea mai recentă revizuire din 2026, va trebui respectat până la 22 decembrie 2033, cu o posibilă prelungire a termenului până la 22 decembrie 2039 (sau ulterior, dacă acest lucru este justificat de „condițiile naturale").

2. **Cum sunt identificați de statele membre poluanții specifici bazinelor hidrografice (*river basin specific pollutants* – RBSP) pentru apele de suprafață și poluanții care prezintă motive de îngrijorare la nivel național pentru apele subterane?**

Dispoziții legale:

Articolul 2 punctul 30b din DCA modificată recent și articolul 3 alineatul (1b) și anexa II la DAS modificată recent, precum și noua anexă II la DSCM modificată recent.

Interpretarea Comisiei:

Pentru *apele de suprafață*, din noua definiție a poluanților specifici bazinelor hidrografice (RBSP) ([23]) rezultă că există trei elemente care trebuie luate în considerare atunci când se decide dacă un anumit poluant ar trebui desemnat drept RBSP și dacă ar trebui stabilit un SCM (național). În primul rând, elementul spațial, și anume poluantul, este identificat ca fiind evacuat în cantitate semnificativă la nivelul unui bazin sau subbazin hidrografic – și nu neapărat la nivelul unui singur corp de apă. În al doilea rând, elementul cantitativ, și anume faptul că poluantul ar trebui să fie evacuat în „cantități semnificative". În al treilea rând, elementul de risc, și anume faptul că astfel de evacuări trebuie să genereze un „risc semnificativ" pentru mediul acvatic sau prin intermediul mediului acvatic de pe teritoriul statului membru. Aceasta implică faptul că, pe baza evaluării presiunilor și a impactului efectuate în conformitate cu anexa II la DCA, statele membre nu trebuie să desemneze un anumit poluant drept RBSP dacă poluantul respectiv este deversat în întregul bazin hidrografic numai în cantități nesemnificative care nu prezintă riscuri, chiar dacă poluantul deversat provine dintr-o nouă activitate.

De asemenea, în ceea ce privește *apele subterane*, statele membre trebuie să aleagă, la nivel de bazin hidrografic, corpurile de apă care trebuie monitorizate în privința acelor parametri de poluare naționali suplimentari care indică impactul presiunilor locale ce le expun riscului de a nu atinge o stare chimică bună și să stabilească în consecință valorile-prag maxime admisibile pentru astfel de *poluanți care prezintă motive de îngrijorare la nivel național*.

([22]) A se vedea: Centrul European de Inovare pentru Transformare Industrială și Emisii | INCITE.

([23]) A se vedea noua definiție a RBSP de la articolul 2 punctul 30b din DCA. Pentru a sprijini punerea în aplicare prin exemple și bune practici, există orientări tehnice fără caracter obligatoriu privind stabilirea SCM-urilor, disponibile în biblioteca DCA.

Atât pentru poluanții specifici bazinelor hidrografice (RBSP) (apele de suprafață), cât și pentru poluanții care prezintă motive de îngrijorare la nivel național (apele subterane) se aplică termene diferite de conformare, în funcție de momentul în care au fost identificați poluanții relevanți. Prin urmare, statele membre beneficiază de o marjă de manevră în ceea ce privește gestionarea conformării în termenele adecvate (a se vedea exemplul).

Exemple:

— Statele membre nu trebuie să desemneze cobaltul drept poluant specific bazinelor hidrografice (RBSP) dacă poluantul respectiv este deversat în întregul bazin hidrografic numai în cantități nesemnificative care nu prezintă un risc, chiar dacă deversarea provine dintr-o nouă activitate.

În cazul în care un stat membru a identificat în 2022 arsenicul ca poluant care prezintă motive de îngrijorare la nivel național în apele sale subterane și a stabilit o valoare-prag în consecință, respectiva valoare-prag va trebui respectată nu mai devreme de 2033, și anume până la sfârșitul perioadei planului de management al bazinului hidrografic (PMBH) ([24]) care urmează celei în care a fost stabilită valoarea-prag națională. În plus, statele membre au posibilitatea de a aplica o derogare legată de timp în cazul în care valoarea-prag nu poate fi respectată la termenul de conformare din 2033 și pot amâna conformarea cu încă o perioadă acoperită de PMBH, și anume până în 2039 [a se vedea articolul 3 noul alineat (1b) din DAS]. Aceste termene de conformare și posibilele derogări legate de timp oferă autorităților competente ale statelor membre și operatorilor o marjă largă de manevră pentru a identifica și a pune în aplicare măsuri adecvate pentru a asigura, în cele din urmă, respectarea valorilor-prag stabilite în ciclul actual și în ciclurile viitoare.

3. **Cum pot fi luate în considerare concentrațiile de fond naturale și biodisponibilitatea la stabilirea standardelor de calitate a mediului (SCM) sau la evaluarea conformității?**

Dispoziții legale:

Anexa I partea A nota de subsol 12 și anexa I partea B punctul 3 din DSCM; Articolul 2 punctul 5 și anexa II părțile A și C din DAS.

Interpretarea Comisiei:

Pentru **substanțele prezente în stare naturală** ([25]), cum ar fi metalele, ar trebui luate în considerare concentrațiile de fond naturale și biodisponibilitatea ([26]), pentru a evita stabilirea unor standarde de calitate la un nivel inutil de strict sau pentru a evalua în mod corespunzător conformitatea. Legislația permite statelor membre să facă acest lucru atât pentru apele de suprafață, cât și pentru apele subterane.

Pentru **apele de suprafață, biodisponibilitatea este luată în considerare** la stabilirea SCM la nivelul UE. Statele membre sunt încurajate să facă același lucru atunci când stabilesc SCM naționale, după caz ([27]). **Nivelurile de fond naturale** ar trebui luate în considerare la evaluarea conformității cu SCM pe baza concentrațiilor monitorizate. Concentrațiile de fond naturale pot fi scăzute din concentrațiile măsurate înainte de compararea cu SCM pentru apele de suprafață.

Pentru **apele subterane, se iau în considerare nivelurile de fond naturale la stabilirea valorilor-prag.**

Prin urmare, pentru **proiectele noi**, statele membre ar trebui **să determine concentrațiile de fond naturale** pentru corpurile de apă afectate înainte de începerea proiectului, deoarece acestea variază în mod inevitabil de la un loc la altul. Acest lucru ar trebui luat în considerare în mod corespunzător în contextul oricărei proceduri de autorizare sau de emitere a autorizațiilor.

([24]) PMBH se referă la planul/planurile de management al bazinului hidrografic, pe care statele membre trebuie să îl/le stabilească o dată la șase ani, prevăzând programe de măsuri pentru a se conforma obiectivelor DCA.

([25]) Substanțele prezente în stare naturală, cum ar fi metalele, pot fi detectate în absența oricărei surse de poluare. Ca urmare a acestei prezențe naturale, este posibil ca multe organisme acvatice să se fi adaptat la concentrații ridicate ale acestor substanțe și, prin urmare, impactul acestor substanțe asupra organismelor acvatice poate fi mai mic.

([26]) Biodisponibilitatea și, prin urmare, toxicitatea pot fi influențate în mod semnificativ de compoziția chimică a apei (de exemplu duritatea, pH-ul, carbonul organic dizolvat și alți parametri de calitate a apei care afectează biodisponibilitatea).

([27]) Pentru a sprijini punerea în aplicare prin exemple și bune practici, au fost stabilite orientări tehnice fără caracter obligatoriu privind luarea în considerare a biodisponibilității metalelor și a concentrațiilor de fond naturale atunci când se evaluează conformitatea (documentul de orientare SCI nr. 38 – Orientări tehnice privind SCM pentru metale – disponibil pe circabc).

Exemple:

— Pentru apele de suprafață, în cazul în care nichelul este prezent în subsol, corpurile de apă locale ar putea fi caracterizate de niveluri de fond naturale relativ ridicate ale metalului respectiv. Extracția nichelului în această zonă ar putea implica deversarea apelor uzate miniere care conțin nichel în corpurile de apă de suprafață. Nivelurile de fond naturale preexistente în corpurile de apă respective pot fi luate în considerare de statele membre atunci când evaluează conformitatea cu SCM (UE) pentru nichel. Aceasta înseamnă că statele membre pot „scădea" nivelul de fond natural înainte de a formula o concluzie cu privire la conformitatea concentrațiilor cu standardul de calitate aplicabil.

— Pentru apele subterane, în cazul în care nivelurile de fond naturale ale nichelului dintr-un corp de apă subterană afectat de o activitate de extracție a nichelului sunt ridicate, acestea ar trebui luate în considerare la stabilirea valorii-prag pentru determinarea stării chimice bune a apelor subterane.

4. **Cum poate contribui utilizarea zonelor de amestec la facilitarea autorizării fără a compromite realizarea obiectivului general al directivei?**

Dispoziții legale:

Articolul 2 punctul 10 și articolul 10 din DCA și articolul 4 din DSCM.

Interpretarea Comisiei:

Modalitatea cea mai simplă și mai eficientă din punctul de vedere al costurilor de eliminare a poluării apei este eliminarea la sursă, ori de câte ori este posibil. Regimurile de control al evacuării efluenților sunt concepute, în mod normal, pentru a asigura faptul că nivelurile de substanțe poluante din corpul de apă receptor nu depășesc standardele de calitate. Cu toate acestea, se permite producerea diluării în apropierea punctului de evacuare. Acest lucru se datorează faptului că este posibil ca anumite activități industriale să nu poată reduce concentrația unuia sau mai multor poluanți din efluenții lor sub valoarea SCM, ceea ce duce la depășiri ale concentrațiilor actuale de poluanți în apropierea punctului de evacuare.

Legislația, în special articolul 4 din DSCM, permite statelor membre să desemneze „zone de amestec" proporționale adiacente punctelor de evacuare, în cadrul cărora se acceptă depășirea valorii SCM pentru un poluant provenit de la punctul de evacuare respectiv, cu condiția ca rezultatele generale obținute în alte puncte de monitorizare din corpul de apă (situate în afara zonei de amestec) să confirme că acestea nu afectează conformitatea restului corpului de apă de suprafață cu SCM și să fie îndeplinite o serie de criterii conexe. Prin urmare, zonele de amestec reprezintă un instrument puternic pentru abordarea noilor surse de poluare. Astfel cum se explică în orientările conexe ale Comisiei ([28]), o condiție prealabilă pentru aplicarea zonelor de amestec ar fi să se asigure că sunt luate toate măsurile de atenuare posibile și care nu sunt disproporționat de costisitoare pentru a evita deteriorarea stării chimice. Acest lucru ar presupune, cel puțin, ca operatorii să respecte cele mai bune tehnici disponibile aplicabile în temeiul DEI și, acolo unde este posibil, să aplice controale și mai stricte ale emisiilor pentru a respecta SCM. În statele membre există, pentru multe sectoare, o practică îndelungată în ceea ce privește relația strânsă dintre evacuările instalațiilor care intră sub incidența DEI și respectarea sau nerespectarea SCM, precum și modul în care această problemă este soluționată în procedura de autorizare. Trebuie să se acorde atenția cuvenită posibilelor efecte asupra zonelor protejate sau sensibile (de exemplu zonelor pentru captarea apei potabile).

Deși legislația prevede acest lucru în mod explicit numai pentru substanțele prioritare cu un standard de calitate stabilit la nivelul UE, statele membre ar trebui să aplice același principiu și criteriile conexe, prin analogie, evacuărilor din surse punctiforme ale poluanților specifici bazinelor hidrografice (RBSP). Nu toate statele membre utilizează această flexibilitate, și anume posibilitatea de a crea zone de amestec, deoarece aceasta este doar o opțiune („pot") în directivă. Acest lucru poate împiedica autorizarea de noi activități, în special în cazul în care există un punct de monitorizare în apropierea instalației planificate care ar capta în mod inevitabil depășirile ca urmare a noilor evacuări.

Exemplu:

— În cazul în care, ca urmare a unei noi activități miniere, evacuările de ape uzate miniere într-un corp de apă de suprafață din apropiere ar putea duce la depășirea valorii SCM pentru unul sau mai mulți poluanți în vecinătatea punctului de evacuare, autoritatea competentă este încurajată să desemneze o zonă de amestec, în care depășirile valorii SCM pentru aceste substanțe nu sunt luate în considerare în evaluarea stării sau în care nu are loc nicio monitorizare, cu condiția să se asigure că starea corpului de apă în ansamblu nu se deteriorează.

([28]) Pentru a sprijini punerea în aplicare, Comisia a publicat orientările tehnice „Identificarea zonelor de amestec în conformitate cu articolul 4 alineatul (4) din Directiva 2008/105/CE" [C(2010) 9369].

5. **Ce prevede Directiva-cadru privind apa în ceea ce privește autorizarea?**

Dispoziții legale și jurisprudența relevantă a CJUE:

Articolul 4 alineatele (1) și (7) din DCA.

Jurisprudența relevantă a CJUE: Hotărârea din 1 iulie 2015, *Weser*, C-461/13 și Hotărârea din 28 mai 2020, *Land Nordrhein-Westfalen*, C-535/18.

Interpretarea Comisiei:

CJUE a interpretat articolul 4 alineatul (1) litera (a) punctele (i)-(iii) din DCA în sensul că statele membre sunt obligate – cu excepția cazului în care se acordă o derogare – să refuze autorizarea unui proiect individual dacă acesta poate cauza o deteriorare a stării unui corp de apă de suprafață sau pune în pericol atingerea unei stări bune/a unui potențial bun al apelor până la data prevăzută de directivă. DCA nu stabilește cerințe procedurale detaliate pentru autorizarea noilor proiecte (cum ar fi procedurile de emitere a autorizațiilor, procedurile de autorizare etc.) și nici nu oferă detalii cu privire la evaluare, cum ar fi cerințele de informare. În interesul simplificării, evaluările relevante pentru DCA ar putea fi combinate și ar putea avea loc ca parte a unei evaluări a impactului asupra mediului, în cazul în care proiectele fac obiectul unei evaluări de mediu în temeiul mai multor acte legislative ale UE, inclusiv în temeiul Directivei EIM ([29]) și al Directivei privind habitatele ([30]) ([31]).

Jurisprudența ([32]) stabilește că o examinare sau un „test de aplicabilitate" în temeiul articolului 4 alineatul (7) din DCA poate fi suficient pentru multe proiecte, în cazul cărora deteriorarea poate fi exclusă. „Examinarea" asigură faptul că efectul preconizat al proiectului planificat, inclusiv al măsurilor de atenuare aferente, asupra corpurilor de apă potențial afectate este determinat cu suficientă certitudine, ținând seama de principiul precauției.

Prin urmare, înainte de acordarea autorizației, autoritatea competentă a statului membru trebuie să se asigure, cu suficientă certitudine, că un proiect nu va cauza deteriorarea stării sau nu va compromite atingerea unei stări bune/a unui potențial bun. Această decizie ar trebui luată înainte de începerea proiectului, pe baza unor dovezi solid documentate. În multe cazuri, o primă examinare ar putea permite o triere generală și „excluderea" proiectelor care, în mod clar, nu vor afecta starea/potențialul corpurilor de apă.

Întrucât proiectul ar urma să fie examinat numai în etapa de planificare, este probabil ca examinarea să se bazeze pe opinia experților, pe impactul unor proiecte similare din trecut și/sau pe modelarea efectelor posibile. Numai proiectele pentru care se preconizează o deteriorare a stării ar trebui să fie evaluate în profunzime pentru a se verifica respectarea criteriilor prevăzute la articolul 4 alineatul (7) din DCA înainte de a se decide dacă proiectul poate fi autorizat sau nu.

Exemplu:

— În cazul în care autoritatea competentă poate concluziona, inclusiv pe baza informațiilor colectate de la operator, că se preconizează că un proiect planificat (de exemplu, ca urmare a aplicării măsurilor de atenuare, care ar trebui să fie unul dintre elementele sale inerente) nu va cauza deteriorarea stării și nici nu va compromite atingerea unei stări bune/a unui potențial bun, atunci nu este necesar ca autoritatea competentă să invoce articolul 4 alineatul (7) din DCA și să demonstreze că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 4 alineatul (7) din DCA, iar proiectul poate fi autorizat.

6. **Cum permite directiva integrarea noilor activități de dezvoltare economică durabilă?**

Dispoziții legale și jurisprudența relevantă a CJUE:

Articolul 4 alineatul (7) din DCA; secțiunea 1.4.3 din anexa V la DCA.

Jurisprudența relevantă a CJUE: Hotărârea din 1 iulie 2015, *Weser*, C-461/13 și Hotărârea din 28 mai 2020, *Land Nordrhein-Westfalen*, C-535/18.

([29]) Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, JO L 26, 28.1.2012, p. 1.

([30]) Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, JO L 206, 22.7.1992, p. 7.

([31]) Pentru a sprijini punerea în aplicare prin exemple și bune practici, un document de orientare tehnică fără caracter obligatoriu privind punerea în aplicare a articolului 4 alineatul (7) din DCA poate fi consultat aici.

([32]) Curtea face trimitere la evaluarea (preliminară) ca etapă preliminară (C-535/18) 62018CJ0535.

Interpretarea Comisiei:

DCA permite derogarea de la principiul nedeteriorării pentru proiecte, cu condiția ca a) proiectul să fie de interes public major, b) să fie luate toate măsurile realizabile pentru a atenua impactul negativ; c) să nu existe alternative de mediu mai bune care să fie fezabile și să nu implice costuri disproporționate și d) motivele să fie prezentate și explicate în mod specific în planul de management al bazinului hidrografic.

Textul articolului 4 alineatul (7) din DCA arată clar că statele membre pot invoca această derogare și nu încalcă dreptul dacă incapacitatea lor de a atinge o stare bună a apelor subterane sau o stare ecologică bună/un potențial ecologic bun sau incapacitatea lor de a preveni deteriorarea stării *corpurilor de apă subterană sau de suprafață* este legată de autorizarea a două tipuri de proiecte:

a) „noi modificări ale caracteristicilor fizice ale apelor de suprafață sau noi modificări ale nivelurilor apelor subterane” sau

b) „noi activități de dezvoltare umană durabilă”.

Noțiunea de noi „*modificări ale caracteristicilor fizice ale unui corp de apă de suprafață*” exclude modificările stării sale chimice ca urmare a surselor punctiforme sau difuze de poluare, inclusiv a evacuărilor directe de poluanți. Totuși, dacă aceste noi modificări fizice ar modifica indirect concentrațiile poluanților deja prezenți în corpul de apă modificat (de exemplu prin antrenarea sedimentelor contaminate care ar elibera în apă poluanți încapsulați), acest lucru ar echivala cu o deteriorare indirectă a stării chimice căreia i se poate aplica derogarea. În ceea ce privește noțiunea de „*noi modificări ale nivelurilor apelor subterane*”, aceasta ar fi situația, de exemplu, în cazul în care o astfel de modificare ar implica în mod indirect eliberarea de substanțe chimice din straturile de rocă, cauzând astfel deteriorarea sau contribuind la creșterea concentrației poluării existente.

În ceea ce privește „*noile activități de dezvoltare umană durabilă*”, directiva permite doar deteriorarea apelor de suprafață de la starea foarte bună la starea bună. Aceasta înseamnă că derogarea nu se aplică proiectelor care ar deteriora starea ecologică a unui corp de apă de suprafață sub nivelul „stare bună”. Aceasta înseamnă totodată că derogarea nu se aplică proiectelor care ar deteriora starea chimică ([33]). Acest lucru decurge din faptul că starea chimică este clasificată doar ca „bună” sau „nesatisfăcătoare” și nu există noțiunea de stare chimică „foarte bună”.

Exemple:

— În cazul unor noi activități de dragare în cadrul aceluiași corp de apă, care antrenează substanțe chimice nedetectate anterior în eșantioanele de apă deoarece erau îngropate în sedimente, o astfel de deteriorare a stării chimice a unei ape de suprafață date ar putea fi justificată având în vedere lucrările fizice necesare pentru desfășurarea activității principale.

— În cazul în care captările de apă conduc la modificări ale nivelurilor apelor subterane care mobilizează indirect poluanți, deteriorarea stării chimice rezultată ar putea fi justificată.

7. **Care sunt noile derogări care au fost introduse recent și cum pot fi utilizate acestea în cazul proiectelor din sectoarele mineritului și prelucrării metalelor sau în cazul altor proiecte care deteriorează starea chimică?**

Dispoziții legale și jurisprudența relevantă a CJUE:

Articolul 4 alineatele (7a) și (7b) din DCA modificată recent.

Interpretarea Comisiei:

Directiva (UE) 2026/805 a introdus două noi derogări pentru a acoperi impactul pe termen scurt care afectează corpurile de apă și deteriorarea stării chimice ca urmare a relocării poluanților, fără o creștere generală a poluării. Aceste derogări au fost introduse pe baza experienței practice a statelor membre în materie de punere în aplicare, cu scopul de a reduce sarcina administrativă și de a facilita autorizarea proiectelor, chiar dacă acestea cauzează o anumită deteriorare a stării chimice. Aceste noi derogări vor facilita în special autorizarea de noi proiecte miniere sau de prelucrare a metalelor.

([33]) Au fost elaborate orientări fără caracter obligatoriu în contextul Strategiei comune de implementare în temeiul DCA, „Documentul de orientare nr. 36 – Derogări de la obiectivele de mediu în conformitate cu articolul 4 alineatul (7)”.

Procedura simplificată pentru proiectele care au doar un impact pe termen scurt asupra corpurilor de apă nu impune ca proiectul sau activitatea să fie de „interes public major” și ca obiectivele acestuia/acesteia să nu poată fi atinse prin „alte mijloace, care reprezintă o opțiune de mediu semnificativ mai bună”. Sub rezerva unei evaluări preliminare fiabile („screening”), se poate decide să se continue un nou proiect în cazul în care se concluzionează că impactul negativ al acestuia asupra unui corp de apă nu va dura mai mult de un an (și anume în cazul în care sunt afectate elemente chimice sau fizico-chimice) sau mai mult de trei ani (și anume în cazul în care sunt afectate elemente calitative biologice). Inițierea executării proiectului ar trebui înțeleasă ca începerea fizică a lucrărilor. Este necesară o verificare ex post pentru a confirma caracterul pe termen scurt al impactului. Se pot utiliza mecanismele de monitorizare existente instituite în temeiul anexei V la DCA. Numai în cazul în care mecanismele de monitorizare existente ar putea fi insuficiente, acestea ar trebui să fie completate de o monitorizare ad-hoc suplimentară.

Cealaltă procedură simplificată, care, din nou, nu impune ca proiectul sau activitatea să fie de „interes public major”, ***vizează*** proiecte sau activități specifice care pot duce la ***deteriorarea stării chimice*** a unui corp de apă ***ca urmare a relocării apei sau a sedimentelor poluate existente*** (și anume nu ca urmare a unor noi evacuări) dintr-un corp de apă de suprafață în același corp de apă sau în altul ori dintr-un corp de apă subterană într-un corp de apă de suprafață, fără a cauza o creștere netă a cantității de poluanți și cu condiția îndeplinirii anumitor condiții. Relocarea ar trebui să facă obiectul unei reglementări sau autorizări prealabile și nu ar trebui să existe opțiuni de mediu semnificativ mai bune din punctul de vedere al fezabilității tehnice sau al costurilor disproporționate. Ar trebui luate toate măsurile realizabile, în special, atunci când este fezabil, tratarea apei și a sedimentelor, pentru a reduce la minimum impactul asupra corpului de apă receptor și pentru a evita o creștere a riscului general pentru sănătatea umană și pentru mediu. Relocarea poate afecta numai corpurile de apă receptoare care nu se află deja într-o stare bună în ceea ce privește majoritatea poluanților relocați, în special în ceea ce privește poluanții cei mai persistenți și mai bioacumulativi relocați, și nu se preconizează că starea ecologică sau potențialul ecologic al corpului de apă receptor se va încadra într-o clasă inferioară ca urmare a relocării poluanților respectivi. În cele din urmă, relocarea ar trebui interzisă în jurul oricăror puncte de captare a apei potabile și nu ar trebui să aibă drept rezultat o sporire a nivelului tratamentului de purificare necesar pentru producerea apei potabile.

Se preconizează că această derogare va facilita proiectele care necesită deplasarea sedimentelor sau a apei poluate în interiorul corpurilor de apă sau între acestea. Prin urmare, această derogare permite statelor membre să autorizeze proiecte care anterior nu intrau în domeniul de aplicare al articolului 4 alineatul (7).

Exemple:

— Noua dispoziție privind impactul pe termen scurt ar putea fi utilizată pentru a facilita lucrările de construcție și/sau de întreținere, inclusiv în contextul proiectelor miniere (de exemplu, un pod peste un curs de apă, o infrastructură de protecție împotriva inundațiilor, proiecte de locuințe durabile etc.) care afectează doar elementele de calitate chimice și fizico-chimice și elementele de calitate ecologice ale unui corp de apă de suprafață pentru o perioadă scurtă de timp, cu condiția îndeplinirii condițiilor juridice descrise mai sus. Acest lucru ar putea fi relevant și în ceea ce privește evaluarea activităților de explorare sau testarea de noi tehnologii cu impact doar pe termen scurt. Autoritatea competentă poate aplica această derogare în cazul în care concluzionează, pe baza unei evaluări ex ante fiabile (bazate, de exemplu, pe experiența anterioară cu proiecte similare, pe evaluarea experților sau pe modelare), că orice impact negativ pe termen scurt nu va mai fi detectabil după un an sau, în cazul elementelor calitative biologice, după maximum trei ani de la inițierea executării proiectului.

— Noua dispoziție privind relocarea poluării ar putea permite construirea de noi locuințe, realizarea unor proiecte miniere sau a unor instalații industriale în zone puternic poluate, în care, de exemplu, apele subterane deja poluate trebuie captate și evacuate într-un corp de apă de suprafață din apropiere, cu condiția – printre altele – să nu se producă nicio creștere netă a cantității de poluanți în corpul de apă receptor. După cum s-a menționat mai sus, procedura simplificată prevăzută în cadrul acestei derogări nu impune ca proiectul sau activitatea să fie recunoscută ca fiind de interes public major. Cu toate acestea, autoritatea competentă va trebui să se asigure că se cunoaște compoziția apei sau a sedimentelor care urmează să fie relocate și că starea chimică a corpului de apă receptor este deja nesatisfăcătoare în ceea ce privește majoritatea poluanților relocați, în special în ceea ce privește poluanții relocați cei mai persistenți și bioacumulativi.

— În cazul în care sedimentele dragate sunt evacuate dintr-un corp de apă în alt corp de apă, ar putea avea loc, de asemenea, deplasarea sedimentelor poluate dintr-un corp de apă de suprafață sau dintr-o parte a acestuia în altul, în pofida aportului de poluanți. Acest lucru este important, de exemplu, în zonele portuare în care astfel de activități se desfășoară în mod recurent. Acest lucru este posibil numai dacă starea chimică a corpului de apă receptor este deja nesatisfăcătoare în ceea ce privește majoritatea poluanților relocați.

— Un alt exemplu de proiecte/activități care ar putea beneficia de aplicarea acestei derogări este curățarea unui corp de apă subterană după închiderea unei mine, unde apa poluată este extrasă, tratată acolo unde este fezabil și apoi evacuată într-un corp de apă de suprafață din apropiere. Acest lucru este posibil numai dacă starea chimică a corpului de apă receptor este deja nesatisfăcătoare în ceea ce privește majoritatea poluanților relocați.

8. **Ce alte posibilități există în Directiva-cadru privind apa pentru reînnoirea/prelungirea autorizațiilor pentru activitățile și instalațiile existente?**

Dispoziții legale:

Articolul 4 alineatele (4) și (5), articolul 10 și articolul 11 alineatele (3) și (5) din DCA.

Interpretarea Comisiei:

În temeiul articolului 11 din DCA, statele membre au obligația de a institui o listă de controale obligatorii privind activitățile care afectează corpurile de apă, pentru a asigura conformitatea cu obiectivele directivei.

Aceasta include, de exemplu, obligația statelor membre de a dispune de un sistem de reglementare prealabilă, de autorizare prealabilă sau de înregistrare pe baza unor norme generale obligatorii pentru controlul evacuărilor din surse punctiforme (de exemplu, instalații industriale individuale) care pot cauza poluarea apelor de suprafață.

Articolul 11 din DCA prevede, de asemenea, ca aceste controale să fie revizuite și actualizate cu regularitate. În plus, autorizațiile sunt adesea limitate în timp și trebuie revizuite atunci când sunt prelungite.

În principiu, atunci când se efectuează o astfel de revizuire sau actualizare a unei autorizații existente, nu este necesar să se recurgă la o nouă autorizare prealabilă în conformitate cu articolul 4 alineatul (7) din DCA, deoarece activitatea există deja și a fost justificată și autorizată atunci când a fost instituită pentru prima dată.

Numai în cazul în care activitatea este modificată sau extinsă astfel încât să implice o posibilă deteriorare a stării corpului de apă poate fi necesară o astfel de autorizare prealabilă în conformitate cu articolul 4 alineatul (7) din DCA. Modificările sau extinderile activităților existente, la fel ca proiectele sau activitățile noi, pot afecta starea corpurilor de apă de suprafață (de exemplu, prin evacuări) sau a corpurilor de apă subterană (de exemplu, prin modificări ale nivelului care deteriorează starea cantitativă și/sau chimică a apelor subterane). Precum în cazul tuturor activităților care fac obiectul articolului 4 alineatul (7) din DCA, autoritatea competentă va trebui să stabilească dacă modificările sunt de natură să deterioreze starea și necesită, prin urmare, o justificare în conformitate cu articolul 4 alineatul (7) din DCA. Acest lucru poate fi evaluat printr-o evaluare preliminară sau printr-un screening.

Acest lucru este în concordanță cu recenta propunere a Comisiei privind autorizarea ([34]), care clarifică procedura care trebuie urmată în cazul unor modificări sau extinderi ale unei activități existente.

În concluzie, activitățile existente care nu implică lucrări noi majore fac obiectul controalelor periodice prevăzute la articolul 11 alineatul (3) din DCA, fără a fi necesară o autorizare suplimentară în temeiul articolului 4 alineatul (7) din DCA.

În plus, în cazul în care un corp de apă este afectat de activități existente care împiedică atingerea unei stări bune, inclusiv a unei stări chimice bune, autoritățile competente pot recurge la derogările legate de timp prevăzute la articolul 4 alineatul (4) sau la derogarea care permite stabilirea unor obiective de mediu mai puțin stricte [articolul 4 alineatul (5)], sub rezerva respectării criteriilor prevăzute la articolul respectiv. În cazul în care autorizațiile urmează să fie revizuite și, eventual, actualizate, trebuie verificat dacă sunt îndeplinite în continuare criteriile care permit astfel de derogări.

În special, în temeiul articolului 4 alineatul (4), autoritatea competentă poate eșalona punerea în aplicare a măsurilor necesare pentru atingerea obiectivelor de mediu pe parcursul mai multor cicluri ale planului de management al bazinului hidrografic (PMBH), până la sfârșitul anului 2027 ([35]). Cu toate acestea, în cazul unei prelungiri a termenului pe baza „condițiilor naturale” ([36]), și anume în cazul în care se poate demonstra că toate măsurile pentru atingerea unei stări bune au fost puse în aplicare, dar că „natura” are nevoie de mai mult timp pentru a se redresa, prelungirea termenului poate fi menținută și după 2027. În cele din urmă, pentru standardele de calitate introduse abia în 2013 sau 2026, prelungirile termenelor se pot aplica pentru cel mult două cicluri suplimentare ale PMBH (pentru standardele de calitate introduse în 2013) sau pentru cel mult încă un ciclu al PMBH (pentru standardele de calitate introduse în 2026), prin urmare, până la sfârșitul anului 2039 sau, respectiv, până la sfârșitul anului 2045.

([34]) Propunere de regulament privind accelerarea evaluărilor de mediu – [COM(2025) 984 final].

([35]) În conformitate cu articolul 11 alineatul (8) din DCA, orice măsuri noi sau revizuite stabilite în cadrul unui program actualizat trebuie să devină operaționale în termen de trei ani de la instituirea lor (de exemplu, până la jumătatea fiecărui ciclu), dar efectele pot apărea abia ulterior (de exemplu, în cazul în care o prelungire a termenului se bazează pe fezabilitatea tehnică și trebuie efectuat un studiu, studiul ar trebui lansat la jumătatea ciclului, dar rezultatele pot fi obținute abia mai târziu în cursul ciclului).

([36]) Articolul 4 alineatul (4) din DCA permite statelor membre să amâne conformarea până la sfârșitul anului 2027 din motive de fezabilitate tehnică, costuri disproporționate sau condiții naturale; în ceea ce privește condițiile naturale, conformarea poate fi amânată și mai mult, și anume atunci când sunt în vigoare toate măsurile necesare, dar natura are nevoie de mai mult timp pentru a se redresa.

În plus, în temeiul articolului 4 alineatul (5) din DCA, statele membre pot urmări atingerea unor obiective de mediu mai puțin stricte decât cele stabilite la articolul 4 alineatul (1) din DCA pentru anumite corpuri de apă, atunci când acestea sunt afectate de activitatea umană în asemenea măsură sau atunci când starea lor naturală este de așa natură încât realizarea acestor obiective ar fi imposibilă sau disproporționat de costisitoare, cu condiția totuși să fi pus în aplicare toate măsurile fezabile și care nu sunt disproporționat de costisitoare pentru a reduce la minimum deteriorarea suplimentară. Aceasta implică faptul că, în ceea ce privește toate activitățile care afectează corpul de apă respectiv, autoritatea competentă s-a asigurat că autorizațiile sunt revizuite periodic și, dacă este necesar, actualizate în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile și că sunt puse în aplicare toate măsurile de atenuare care nu sunt disproporționat de costisitoare. De asemenea, trebuie să se țină seama de cerința privind „abordarea combinată" pentru evacuările în apele de suprafață în temeiul articolului 10 din DCA, care obligă autoritățile competente să se asigure că se aplică cele mai bune tehnici disponibile și că este asigurată conformitatea cu toate obiectivele și standardele de calitate stabilite în temeiul oricărei alte legislații relevante a UE, impunând controale mai stricte ale emisiilor ori de câte ori este necesar.

În acest context, ar trebui remarcat faptul că unele substanțe omniprezente, persistente, bioacumulative și toxice, cum ar fi mercurul, pot fi prezente în corpurile de apă ca urmare a activităților istorice (poluare istorică). În cazul în care nu este posibil sau este disproporționat de costisitor să se abordeze poluarea istorică, se poate aplica articolul 4 alineatul (5) din DCA.

Pe scurt, în cazul activităților existente, inclusiv al activităților miniere, pot fi aplicabile alte derogări atunci când se revizuiesc permisele sau autorizațiile. Aceasta înseamnă că pot fi stabilite prelungiri ale termenelor după 2027, dacă sunt justificate de condițiile naturale, precum și obiective de mediu mai puțin stricte, în anumite condiții, după 2027. Sunt disponibile orientări suplimentare ([37]).

Exemple:

— Un stat membru a pus în aplicare măsuri pentru a opri sau a reduce în mod semnificativ evacuările sau pierderile de nutrienți legate de o operațiune minieră (de exemplu, prin asigurarea faptului că autorizația relevantă include cerințe în acest sens). Cu toate acestea, având în vedere timpul necesar proceselor naturale, este posibil ca măsurile să nu fie adecvate pentru a permite refacerea corpurilor de apă afectate până în 2027. Statele membre vor invoca în planul de management al bazinului hidrografic (PMBH) relevant o prelungire a termenului în conformitate cu articolul 4 alineatul (4) și vor furniza un rezumat al măsurilor întreprinse și calendarul de punere în aplicare a acestora. Măsurile sunt reexaminate periodic pentru a se asigura eficacitatea acestora, iar necesitatea unei prelungiri suplimentare este evaluată în planurile de management al bazinelor hidrografice ulterioare.

— O activitate minieră existentă evacuează argint pentru care a fost stabilit un standard de calitate în revizuirea din 2026, cu termen de conformare în 2039. În cazul în care autoritatea competentă stabilește că standardul de calitate nu poate fi respectat până la acest termen din motive de fezabilitate tehnică sau costuri disproporționate, autoritatea competentă poate amâna termenul de conformare până în 2045, în conformitate cu articolul 4 alineatul (4).

— Un corp de apă de suprafață este afectat de mercur provenit din poluare istorică și nu există nicio măsură fezabilă din punct de vedere tehnic pentru a respecta SCM până în 2027. Concentrațiile se vor reduce lent, pentru a atinge niveluri mai scăzute (cu mult după 2027) ca urmare a dispersării și diluării cu apa de ploaie care se preconizează că va fi mai puțin poluată, printre altele datorită eforturilor de decarbonizare la nivel mondial și la nivelul UE, activității desfășurate în temeiul Convenției de la Minamata și legislației UE privind mercurul. Este posibil să nu existe măsuri alternative de curățare a corpului de apă sau ca astfel de măsuri să fie disproporționat de costisitoare. În acest caz, statul membru ar trebui să ia în considerare invocarea articolului 4 alineatul (5) și să stabilească un obiectiv de mediu mai puțin strict în ceea ce privește mercurul, cu scopul de a atinge cea mai bună stare posibilă.

— Un sit existent de extracție a materiilor prime critice sau o activitate industrială este în funcțiune de decenii, ceea ce generează anumite efecte asupra stării chimice bune a unui corp de apă de suprafață. Autorizația care reglementează activitatea garantează deja că operatorul aplică cele mai bune măsuri posibile pentru a reduce evacuările în corpul de apă respectiv (sau, după caz, că acesta a îndeplinit orice obligație de remediere a zonei afectate de activități anterioare), iar autoritatea competentă concluzionează că nu este posibil să se instituie măsuri suplimentare fezabile și care să nu fie disproporționat de costisitoare pentru a reduce și mai mult emisiile la un nivel care să poată asigura conformitatea cu SCM existente. Statele membre ar trebui să ia în considerare invocarea articolului 4 alineatul (5) și să stabilească un obiectiv de mediu mai puțin strict în ceea ce privește poluanții în cauză, cu scopul de a atinge cea mai bună stare posibilă. Măsurile sunt reexaminate periodic pentru a se asigura eficacitatea acestora, iar necesitatea unei prelungiri suplimentare este evaluată în planurile de management al bazinelor hidrografice ulterioare.

([37]) Au fost elaborate orientări fără caracter obligatoriu în contextul Strategiei comune de implementare în temeiul DCA (Document de orientare privind derogările de la obiectivele de mediu. Documentul de orientare nr. 20 – Oficiul pentru Publicații al UE).

— O mină existentă afectează un corp de apă de suprafață din apropiere prin evacuarea apelor sale uzate. Corpul de apă face obiectul unei derogări în temeiul articolului 4 alineatul (5) din DCA. Autorizația este în curs de revizuire în scopul prelungirii activității miniere. De la acordarea autorizației inițiale, au fost dezvoltate noi tehnologii de epurare a apelor uzate. Pentru a evita ca prelungirea să cauzeze o potențială deteriorare a corpurilor de apă afectate, autorizația va trebui actualizată pentru a include măsuri suplimentare de atenuare bazate pe noile tehnologii. În cazul în care, în consecință, nu va exista nicio deteriorare, nu este necesar ca articolul 4 alineatul (7) să se aplice extinderii sitului minier. În plus, includerea noilor tehnologii va îndeplini cerința prevăzută la articolul 4 alineatul (5) de a asigura obținerea celei mai bune stări posibile.

Anexă, partea A – Poluanții din apele subterane care prezintă motive de îngrijorare la nivelul UE

Termenul de conformare – posibilă derogare legată de timp în temeiul articolului 4 alineatul (4) din DCA

Numărul rubricii din anexa I la Directiva privind apele subterane	Denumirea substanței	Data de conformare	Posibilă prelungire a termenului
1	Nitrați	2015	2027
2	Substanțe active din pesticide, inclusiv metaboliții, produșii de degradare și produșii de reacție relevanți	2015	2027
3	PFAS	2039	2045
4	Carbamazepină	2039	2045
5	Sulfametoxazol	2039	2045
6	Primidonă	2039	2045
7	Metaboliți nerelevanți ai pesticidelor (Mnruri)	2039	2045
8	Tricloretilenă și tetracloretilenă (suma celor două substanțe)	2039	2045

Anexă, partea B – Substanțe prioritare din apele de suprafață

Termenul de conformare – posibilă derogare legată de timp în temeiul articolului 4 alineatul (4) din DCA

Numărul rubricii Anexa I la DSCM	Denumirea substanței	Data de conformare	Posibilă prelungire a termenului
(1)	Alaclor	Mutată pe lista RBSP 2015 (dacă este prezent în statul membru)	2027
(2)	Antracen	SCM inițial = 2015 SCM revizuit = 2021	SCM inițial = 2027 SCM revizuit = 2033
(3)	Atrazină	Mutată pe lista RBSP 2015 (dacă este prezentă în statul membru)	2027
(4)	Benzen	2015	2027
(5)	Difenileteri bromurați	SCM inițial = 2015 SCM revizuit (2013) = 2021 SCM revizuit (2026) = 2033	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2013) = 2033 SCM revizuit (2026) = 2039
(6)	Cadmiu și compușii săi (în funcție de clasele de duritate a apei) (9)	2015	2027
(6a)	Tetraclorură de carbon	Mutată pe lista RBSP 2015 (dacă este prezent în statul membru)	2027
(7)	Cloroalcani C_{10-13}	2015	2027
(8)	Clorfenvinfos	Mutată pe lista RBSP 2015 (dacă este prezent în statul membru)	2027
(9)	Clorpirifos (clorpirifos-etil)	SCM inițial = 2015 SCM revizuit (2013) = 2021 SCM revizuit (2026) = 2033	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2013) = 2033 SCM revizuit (2026) = 2039
(9a)	Pesticide ciclodiene: Aldrin Dieldrin Endrin Izodrin	2015	2027
(9b)	DDT total	2015	2027
	para-para-DDT	2015	2027
(10)	1,2-dicloretan	2015	2027
(11)	Diclormetan	2015	2027
(12)	Di(2-etilhexil)ftalat (DEHP)	2015	2027
(13)	Diuron	SCM inițial = 2015 SCM revizuit (2026) = 2033	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2026) = 2039
(14)	Endosulfan	2015	2027

Numărul rubricii Anexa I la DSCM	Denumirea substanței	Data de conformare	Posibilă prelungire a termenului
(15)	Fluoranten	SCM inițial = 2015 SCM revizuit (2013) = 2021 SCM revizuit (2026) = 2033	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2013) = 2033 SCM revizuit (2026) = 2039
(16)	Hexaclorbenzen	2015	2027
(17)	Hexaclorbutadienă	SCM inițial = 2015 SCM revizuit (2026) = 2033	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2026) = 2039
(18)	Hexaclorciclohexan	2015	2027
(19)	Izoproturon	2015	2027
(20)	Plumb și compușii săi	SCM inițial = 2015 SCM revizuit (2013) = 2021	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2013) = 2033
(21)	Mercur și compușii săi	SCM inițial = 2015 SCM revizuit (2026) = 2033	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2026) = 2039
(22)	Naftalină	SCM inițial = 2015 SCM revizuit (2013) = 2021	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2013) = 2033
(23)	Nichel și compușii săi	SCM inițial = 2015 SCM revizuit (2013) = 2021 SCM revizuit (2026) = 2033	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2013) = 2033 SCM revizuit (2026) = 2039
(24)	Nonilfenoli (4-nonilfenol)	SCM inițial = 2015 SCM revizuit (2026) = 2033	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2026) = 2039
(25)	Octilfenoli [(4-(1,1′,3,3′-tetrametilbutil)-fenol)]	2015	2027
(26)	Pentaclorbenzen	2015	2027
(27)	Pentaclorfenol	2015	2027
(28)	Hidrocarburi aromatice policiclice (HAP)	SCM inițial = 2015 SCM revizuit (2013) = 2021 SCM revizuit (2026) = 2033	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2013) = 2033 SCM revizuit (2026) = 2039
	Benzo(a)piren	Idem	Idem
	Benzo(b)fluoranten	Idem	Idem
	Benzo(k)fluoranten	Idem	Idem
	Benzo(g,h,i)perilen	Idem	Idem
	Indeno(1,2,3-cd)piren	Idem	Idem
	Crisen	2039	2045
	Benzo(a)antracen	2039	2045
	Dibenz(a,h)antracen	2039	2045
	Fluoranten	2039	2045

Numărul rubricii Anexa I la DSCM	Denumirea substanței	Data de conformare	Posibilă prelungire a termenului
(29)	Simazin	Mutată pe lista RBSP 2015 (dacă este prezentă în statul membru)	2027
(29a)	Tetracloretilenă	2015	2027
(29b)	Tricloretilenă	2015	2027
(30)	Compuși tributilstanici ([18]) (cation tributilstaniu)	SCM inițial = 2015 SCM revizuit (2026) = 2033	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2026) = 2039
(31)	Triclorbenzeni	Mutate pe lista RBSP 2015 (dacă sunt prezente în statul membru)	2027
(32)	Triclormetan	2015	2027
(33)	Trifluralin	2015	2027
(34)	Dicofol	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2026) = 2033	SCM inițial = 2039 SCM revizuit (2026) = 2039
(35)	Acid perfluoroctansulfonic (PFOS) și derivații săi	2027	2039
(36)	Chinoxifen	2027	2039
(37)	Dioxine și compuși de tip dioxină	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2026) = 2033	SCM inițial = 2039 SCM revizuit (2026) = 2039
(38)	Aclonifen	2027	2039
(39)	Bifenox	2027	2039
(40)	Cibutrin	2027	2039
(41)	Cipermetrin	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2026) = 2033	SCM inițial = 2039 SCM revizuit (2026) = 2039
(42)	Diclorvos	2027	2027
(43)	Hexabromociclododecan (HBCDD) ([24])	SCM inițial = 2027 SCM revizuit (2026) = 2033	SCM inițial = 2039 SCM revizuit (2026) = 2039
(44)	Heptaclor și epoxid de heptaclor	2027	2039
(45)	Terbutrin	2027	2039
(46)	17-alfa-etinilestradiol (EE2)	2039	2045
(47)	17-beta-estradiol (E2)	2039	2045
(48)	Acetamipridă	2039	2045
(49)	Azitromicină	2039	2045
(50)	Bifentrin	2039	2045
(51)	Bisfenol A (BPA)	2039	2045
(52)	Carbamazepină	2039	2045
(53)	Claritromicină	2039	2045

Numărul rubricii Anexa I la DSCM	Denumirea substanței	Data de conformare	Posibilă prelungire a termenului
(54)	Clotianidin	2039	2045
(55)	Deltametrin	2039	2045
(56)	Diclofenac	2039	2045
(57)	Eritromicină	2039	2045
(58)	Esfenvalerat	2039	2045
(59)	Estronă (E1)	2039	2045
(60)	Glifosat	2039	2045
(61)	Ibuprofen	2039	2045
(62)	Imidacloprid	2039	2045
(63)	Nicosulfuron	2039	2045
(64)	Permetrin	2039	2045
(65)	Substanțe perfluoroalchilate și polifluoroalchilate (PFAS) – suma a 25 de PFAS	2039	2045
(66)	Argint	2039	2045
(67)	Tiacloprid	2039	2045
(68)	Tiametoxam	2039	2045
(69)	Triclosan	2039	2045
(70)	Suma substanțelor active din pesticidele enumerate în prezentul tabel	2039	2045